
Szikra János

CSEND

Kázmérnak

húsomba méreg rakódik
cigarettaízom
ingem kigombolódik
belülről fázom

idegem inga jojózik
föl-le az álom
halott nagynénim szólít
élőnek látom

hajamba homály fonódik
ülök hallgatok
szép kis ügy könnyen bolondít
akié vagyok

este van régen is ettem
megvacsorázom
 ágyat bont üres szívemben
saját hiányom

[1982]

Madár János

CSONTIG KIFEHÉRÜLT

Szememben zúg a szél. Szememben zúg a szél.
Nincsen hatalma ennek a bogárnak, fölfordul
vele a világ, fölfordul vele a világ. Sírt
neki senki se ás, csak a jambusok koporsói
cipelik parányi testét. Himnusz énekelek

a kövekre. Könyörgések keresztjét cipelem.
Lecsüngő kézfej: anyám arca, vacsorailatok
gőzölgő tanyái, szárítókötélre lökött szegénysége
a foltos kivetettségnek – száguld az idő
temetetlen. Fehér lepedőkkel, libanoni ággal
tereli szétszéledt ujjaimat. Rémulten nyerít
a határban felejtett jegenye. Elszakítaná
a dombokhoz kötött gyalogutakat. Hazatalálni,
nagyapám szemében meglátni az istent –
csontig kifehéřült lázakkal perelek. Csontig
kifehéřült lázakkal perelek.

[1983]

Csikász István

REMBRANDT-BALLADA

KOLDULVA kullogok utánad kutatva
kötelet keresve meg a HÁROMFA
egyikét, hát mért is rajzoló
jaj mit csináljak
s mikor a Rosengracht táján
meglep a rendőr az ÉJJELI ŐRJÁRAT
kikötöm magam az oszlopokhoz
nehéz vagyok
mint egy ardennes-i mészró
és évszázados mint a házak
homlokomra enyhe penész nő
elsötétülök mint az éjféli árnyak
beszippantva a sós illatot
amit a tengeri szél hoz:
a gondolatom utánad gondol
a parttalan partokon valahol
s a leideni malomhoz fut ijedten
a láthatártalant elködölve a lisztbe fúj:

barna homály-anyó csoszog a végtelenben
és a vásznakon kimerevedik mozdulatlanul

EGYSZERRE MINDEN feltolul:
Zsuzsanna lágy fürdője forr
a lombok közt kínlódva kéjelgő vének
buja megriadt szemétől
s felvillannak mint a bronz
ragyás meggörnyedt koldusok
éneklő bibliai arany-királyok
félbevágott bikákkal áldozók
fátyolos átkozottak
bűnösök: önmagukból is kítaszítottak
zúgó szárnyas vad nőstény-angyalok
sejtelmes puhán-lebegő glóriák
édes szelíd kis holland szűzmáriák
megkínzott krisztusok zokogó férfiak
semmibe hurkolva kezük

SZÁRNYAS vad angyalom: SASKIA
bűvös kezében pirosan gyullad
a szerelem-virág: öngyilkos kardok itt
a boltozatos mellek bordáiban
drága kis holland szűzmáriám:
az ajtófélfának támaszkodik:
HENDRICKJE tejízű arca sír
ó jaj kárhozott krisztus-énmagam
a megváltásért a földön maradtam:
templomok hajók umbra-barna tenger
elefántcsont-okker éjszakák
jaj mester-mester-MESTER...!
ítéleted
beteljesül ma rajtam:
a címek rangok menthetetlen
posványba hullnak mint a pernye
s ott is maradnak eltemetve:
farizeusok főpapok királyok
takácsok ünnepélyes céhe
csapszékek csatornák népe

magunk megváltva itt ölelkezünk
s én térdrehulló
tékozló fiú
lerongyolódva hiú
kényszerképzetektől
szertartás nélkül felkiáltok:

BOT végén ecetes szivacs
nem végeztetett el
halálunk után tovább szenvedünk:

[1983]

Kiss Dénes

A PILLANAT ÁTÉLÉSE

1

Ahogy a pillanat az időből foszlik
s elővillan az ismeretlen rétege
hús nem fedí fogak oszlopsorát
nem tudod: sír-e a múlt vagy nevet-e
és nem tudod a homlok-mögöttit
könnyek üvegén fürkészsve át
S aki befelé sír mit mutat?
Az eljövendőt és önnön magát?
Vagy valami istenverte sorsot?
A holnapba kapó kéz még béna!
A tegnap sem a jelenvalónak
megfogható morzsa-maradék

2

A pillanat az időből kifoszlik
de nem szövetdarab cérnaszála
mit tűbe fűzhet a tapasztalat
s fércelhető új és új ruhába

Roppant erő ami megteremti
s roppant erő amit megteremt!
Szüntelenül egymással vakítja
a lehetetlen vulkánkodó benti
s nyugalomával lenyűgöző kinti
kínvallató örök végtelent!

[1984]

Fodor Ákos

EGY HÁLAADÁS

Nemigen van világ. Ami mégis
lenni tűnik: többnyire érvénytelen. De szobák
vannak, itt, ott. Egy-egy szoba mindenütt van.
Szoba, ahol üldögegni, feküdni, föl-alá járkálni jó; ahol
meg lehet szólalni, de nem muszáj.
Ahol együtt lehetsz, vagy egyedül lehetsz, ahol még
a csend is lehetséges – szobák, ahol
nem erőszakolnak meg, nem fosztanak ki,
nem aláznak meg ok nélkül, szünet nélkül.
– Jó, hogy vannak szobák.

[1984]

Czigány György

AZ ÉJ FILMJEIBŐL

Megintetvén álmában József
eltérül Názáret felé.
Titok: talán Isten üzen vele...
Hisz álom vezet napkeleti bölcseket.

Város: csordultig látvány.
Maguktól, pontos részletek.
A korlát hűvös könyöke.

Medencék fala, mozivászon.
Amott a kert, a ház. Egy erdő.
Kihajló test – se én, se te –
az ablakon:
statisztának fogad az álom,
s feledve léteimet
mint barmát pásztora, terel
– törvénytelen teremő –
elmém édes művészete.
Csak ámulok, hogy nem csodálkozom.
Finom motor zubog: miért ne
hajtanám
fejem a kóbor oroszlán szívére –

kutyányi állat ez, vidám
a város címerében. Virágözön
a lányok nevetése
és hetyke is, akár a lejtős háztetők.
Fala? Cserép? Piros, vagy szürke?
Látom, színekhez nincs közöm.
Szólít s futtában átölel:
sosemlátottra ismerek –
cukorka ízű lihegését
– már nincs itt – mégis hallgatom.
Pajtásaként fogom kíváncsi kezeit.
Gyereklány?! Szent Teréz?!
Két biztató hidacs kaként a felnőtt ív:
nyugodt szemöldöke. Elfordul.
Elfelejt.
Mezítlen háta van. Kapu a háta és
keze-kilincse sárgaréz.

Szemét ez csak, az emlék szennyvize?
Mekívánt erőszak: titkolva méz?
Fény-ürülék: tündér salak csupán?

[1984]

Fodor András

ÖRÖM

A sima, tág ég összehajló boltja
kék diadallal őrzi fent magát,
árad a langyos szél, belémbotolva
mellemre szegzi rétek illatát.

Ezer sugárzó képet szőve, bontva
sziromfehérben remegnek a fák.
– őt látom lépni, úszik habruhája,
hajfonatán aranytűz zsizseg át.

És megmoccan a közöny néma szárnya,
halkul a csend és zajosul a lárma,
mélyebb a menny, dacoskodóbb a fény,

de bennem biztos elnyújtózva terped,
mint széles, zöld mezőben két kis gyermek
a minden és a semmi könnyedén.

[1984]

Ladányi Mihály

EVOLÚCIÓ

A társadalomra
írja az újság
feltétlenül jó hatással van
harsogja az újság
az egyéni érdekelttség elvének
szavalja az újság
demokratikus elterjedése miáltal
krákogja az újság

bebizonyosodik hogy egyetlen elvből
bizonygatja az újság
is lehet több elvet
dadogja az újság
a klozett szögén.

[1984]

Ádám Tamás

NINCS MÁR VÉDELEM

Pinczési Judit emlékének

Nincs már lombja a csöndnek
hát túléltelek
nincs már védelem Judit
csak a mozdulatlaná dermedt
váróterem
csak a kréta por tenyereden
„Fiatalon fogsz meghalni!”
mondta a cigányasszony
nincs már védelem
verseid kiszöknek a könyvből
zúgnak a harangvirágok

[1985]

A MAI NAP MINT HOLNAP

Besötétedett. Íróasztalomnál ülök, téli délután,
szemközt a fákon át a Duna, a szállodák fényei, vizes
csillogás, itt bent száraz szeszmentesség, papírlapok,
feladat, melynek egyik lehetséges megoldásához valami
könyv kellene másik szobánkból. De ott most éjszaka
van már, ott alusznak ők, akik – – –

Hová kellene

átmennem, hogy a meghatározás legalább egyik lehetséges
megoldásához szót találjak, elképzelést, keretet, melybe
beilleszthető, amik – – –

Ők. Tíz pár szem, tizenegy pár

szárny, és fogalmam sincs testhelyzeteikről. Ők akik
miatt ezt írom egyáltalán? Vagy akik nélkül könnyebb
lenne írni bármit? Alig hihetem; és ki akar „bármit”
írni. A könyv holnap kerülhet csak át, ennél kevesebbel
és ennél fontosabbért sem lehet megzavarni őket, holnapra meg
már nem kell a kiegészítő eszköz, holnap délelőtt már
postára adom csekély ismertetőmet.

És hajnalban, reggel

nem lesz módom dolgozni. Azaz...nem hagyom olyankorra
a dolgozatírást. Fölkelek ötkor, kimegyek a konyhába,
a már ma előkészített ennivalót, vitamint, zöldfélét és
minden egyebet kiszedegetem a jégszekrényből, ez nap mint
nap ugyanígy történik, még hajnali sötétben, már „holnap”
mindig; ha akarom „ma”, de ők még alusznak. Ők most már
alusznak, én még soká fönn leszek. Holnap már fönn
leszek, ők még soká alusznak. Ez a tél egyik lehetséges, mai
meghatározása. De hagyjuk az évszakokat.

Mintha egészen

más dolgozatok emléke jönne elő, ilyeneké, mint a vers
címe itt, effélék – – – ki hitte. Változik a tartalom,
ezek ők, ezek is, a látszólag mindig ugyanazok. Beszélek
hozzájuk, beszélgettünk velük, ahogy nekilődül a nap, ez
a bizonyos holnap, kapják a zöldeket, repkednek már, s hogy

vissza ne rakjuk őket házukba, a kalitkába, melyből máskor meg alig lehet kikergetni őket, vállunkra röppennek, fejünkre, ott foghatatlanok; egész cselsorozatokra van szükség, hogy egymás elől el ne vegyék a teret, az időt. És ebben egyenértékű, a látó s a vak, a „híres” s a rejlő. Bizonyosan ennyit mondhatok. A többi: találgatás. A minap elütött valami gépkocsi a Dob utcában, fölálltam, észleltem, hogy ez a dolog velem történt, de ép vagyok, bokámból dől csak a vér, ahogy a járdaszélnek nekirepültem, ívemből – – –

Minden

megtörténhet azonnal és végérvényesen. Nem foglalkozhatom valóságon túli számításokkal. A téli eleségről kell, a bentiek és a kintiek bizonyos – megint ez a szó – lélekszámát figyelembe véve, gondoskodjunk. Főleg ezt csináljuk ketten, és megpróbálunk írni róla. Legjobb feljegyzéseinkhez sem jutunk hozzá; minden másképp lesz a következő pillanatban. Ezért nem idegeskedem, hogy miattuk nem tudok átmenni most a szükséges segédkönyvért.

Ők már

nem *ma vannak*, ők vagy sehol és semmikor sincsenek most, vagy már csak holnap. „A mai nap mint holnap”, ki hitte volna, ilyesmiről lehet írni, s mennyire! Mennyire ugyanaz maradt a lényegesség – ha volt valaha! És volt.

Mint aki iskolai

dolgozatot ír ma is? Határidőkre összeállítandó válogatást, a következő munkát a rend és minden egyéb kedvéért lehetővé tevő időbeosztást valósít meg, rosszul már inkább, mint jól – – – nem leül „zenélni” nekik, velük a vállán, a lábán a pedálnál, vagy csak egy fotel karfáján egy poszátával, aki odavisz a billentyűk fölé, és a bel canto annyi, hogy a szedres-sűrű totty ne okvetlenül a fehérre-feketére hulljon, de ha oda, az is törölhető. Mint egy félreütés...

Most este,

már éjszakába fordult sötétben írt is, ez mind nincs. Nem láthatom a fehér szárnytollakat, a sánta lábat, a kúpos csórt a kikopott pofatollak tövénel, a pirosan-gyulladt „bokát” nem hallom a lihegést, nem látom a repülni vágyakozó szárnyemelgetéseket, nem mászkálhatok négykézláb a szőnyegen, miközben barátném, nyolcadik éve itt így, magvakat szedeget csőrrel

a szőnyegről, a takaríthatatlanságban...

Semmivel nem

vigasztalnak most... alusznak. Elcsüggednem se szabad; ki tudja! Már a holnap hajnalra gondolok, megcsinálok éjfél előttig a másfél-két flekk ismertetést, nagyon szívesen. Ez voltam én... megtettem, amit lehetett... ég veletek; annyira „holnap lesz csak ma”, hogy az éj vaksága is láthatatlan. És rég, rég túl az iskolás koron valami lehetőségem volt, íme, hogy arról írjak, hogy „a ma – igazából a holnap”. Lehet rá mondani bármit; de hát azt ki mondaná meg végre: „Mire is...”?!

1985. január

[1985]

Serfőző Simon

ARRA KELLETTEM VOLNA

Vidékek kifeszített pókhálójában,
csendjében elakadva,
fákkal, e magas antennákkal se tudtam fogni
visszhangot szavaimra.

Csak aki ugrifüles suhancként
odahagyott otthon, földet,
mert ott hagyták vele, a karonfogó
üdvözlések ölébe jöttek.

Igazolhassa velem távlatait, lehetőségeit
az idő, arra kellettem volna.
Gondjaimból: nehézségeimből már nem kért.
Máig nem akar tudni róla.

Az ég alá kicsapva hallatszik a hangom,
amire csak a madarak neszelnék fel.
A közönyben magában beszél szavam,
hogy mégse némuljon el.

[1987]